

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 224.

V Ljubljani, v ponedeljek 30. septembra 1895.

Letnik XXIII.

Shod na Brezjah.

Na najbolj sloveče naše božjepotne mesto, kamor roma vsako leto na tisoče Slovencev pred čudodelno podobo Matere Božje tožit nebeški kraljici svoje težave in prosit je pomoči, je poromalo dne 29. t. m. na stotine vrlih ljubljanskih, kreparskih tržiških in jeseniških delavcev in obilno število kmetov iz blejske, radovljiške in tržiške okolice, prosit pomoči za betega svojega stanu in posvetovat se pri ljudskem shodu, ki ga je priredilo slov. kat. delavsko društvo, o svojih razmerah. Prostorna cerkev je bila pri božji službi o 1/2.11. uri malo ne popolnoma natlačena. Večina pobožnih vernikov je počakala shoda, ki se je pričel po popoldanskih litanijah ob 3/2. V predsedstvo so bili izvoljeni gg. Vurnik iz Radovljice, Zupan iz Kroke, podpredsednik del. društva Pelc, župan Jurgec in dr. Krek, ki je vodil zborovanje.

O prvi točki: naša organizacija sta poročala Gostinčar in č. g. mošenjski kapelan Gruden. Prvi je dokazoval potrebo združevanja in je pozival navzoče delavce, naj si snujejo svoja kat. delavska društva, kmete pa, naj se organizujejo v gospodarskih zadrugah. Drugi poročevalec je pa v temeljitem govoru po zgodovinskih vzgledih dokazoval, kako so se izjalovili vsi poskusi v zboljšanje družabnih razmer, ki se niso držali od Boga postavljenega reda. Od Platona do Tom. Mora, Louisa Blanca, Saint Simona, Marksa, Engelsa, Bebella in Liebknechta je v preglednih točnih potezah označil teorije komunističnih in socialističnih kolovodij in jasno dokazal njihova protislovja.

Ravno tako je opisal glavne praktične poskuse, kolikor nam jih podaje zgodovina v dretski republiki, pri Albigenih, prekrščevalcih, v francoski prekuciji

itd. in z njihovimi s krvjo in solzami pisanimi dejanji je tem jasneje dokazal, kako neizpeljivi in v dejanjskem življenju škodljivi so vsi socialistični sestavi. Po pravici je sklepal, da je rešitev družabnega vprašanja možna le po načelih, in s pozivom h krščanski organizaciji je završil svoje poročilo.

O drugi točki, o razmerah delavskega stanu, je poročal ljubljanskega delavskega društva odbor. Jakopič. V poljudni besedi je odgovarjal trem vprašanjem: Kdo je delavec, kdo je delavčev prijatelj in kdo je njegov sovražnik in kaj hočejo delavci. V lepem, z dovornimi opazkami prepletenem govoru, ki so ga vsi navzoči z veseljem in glasnim odobravanjem poslušali, je načrtal razmere delavskega stanu in razvil ves program krščanskih delavcev. Poslušalcem se je videlo, da so besede, prihajajoče iz srca, našle tudi pot v srca. K ti točki so se oglasili še trije govorniki. Gospod Selak je pojasnoval razloček mej življenjem na kmetih in na deželi. Smrekar je opisaval pogubnost skordnega dela in Gostinčar se je posebno pečal z delavskimi razmerami v Kropi.

O razmerah kmečkega stanu je poročal shodov predsednik, razvijajoč potrebo vzajemnosti mej vsemi delavskimi stanovi, ker imajo vsi istega sovražnika — v kapitalističnem liberalizmu. Ta ima svoje pasti in skopce, s katerimi lovi iz žepov delavskih ljudij, kmetov, obrtnikov in delavcev zaslužek in ga spravlja v svoje varne blagajne. Vzlasti tri vrste teh skopcev so zelo nevarne: državni dolg, banke in delniške družbe.

Opisaval je boj našega kmečkega stanu, s kapitalizmom in priporočal, naj si ustanove čim prej blejski in bohinjski kmetje gospodarsko združe, da si obrnejo v svojo korist verskega zaklada posestvo, kupljeno od kranjske obrtne družbe in

omeje špekulacije tujih kapitalistov; ravno tako je potrebna zadruga kmetom v tržiški okolici, da se zamorejo tem vspešneje braniti mogočnemu tujcu.

Za poročevalcem je nastopil navzoči koroški gost č. g. Josip Rozman. Burno so pozdravljali zborovalci tega vnetega borilca za sveto stvar mej koroškimi brati, ki jim je v naučenih besedah slikal hude boje in poudarjal, da skalne Karavanke ne smejo biti neprestopna meja, marveč da morajo Kranjci s Korošci vzajemno se bojevati za svojo vero in domovino proti oholemu sovražniku, ki si hoče preko naše lepe zemlje zidati most do Adrije. Vzlasti slovenske matere naj skrbé, da se njihovi otroci navzamejo ljubezni do Boga in do rodne zemlje.

Ta govor je bil biser celega shoda.

O volivni pravici je zopet govoril Gostinčar, dokazujoč krivice sedanjega volivnega reda in poudarjajoč potrebo splošne volivne pravice.

Z živičklji na papeža in cesarja se je zaključil lepi shod. Bog daj, da bi rodil obilo trajnih uspehov.

Črne bukve kmečkega stanu.

(Dalje.)

16. Avstro-Ogersko.¹⁾

V naši državi je kmečki stan srečno preživel fevdalno gospodstvo in ni propadel, kakor laški in angleški. Leto slobode 1848 je videlo avstrijske kmete še trdne in krepke; vzlasti v goratih krajih je živel takrat mogočno in premožno kmečko ljudstvo.

¹⁾ Za statistične podatke rabimo največ zelo dobri knjižici: Prof. A. L. Hickmann: Taschenatlas von Oesterreich-Ungarn in Geogr.-stat. Taschenatlas, Wien, G. Freytag & Berndt, 1895.

LISTEK.

S pota.

(Dalje.)

Prijazni bralec naj me sedaj spremlja do druge znamenite palače t. j. do muzeja kraljestva češkega. Prekrasna ta zgradba nahaja se na „Václavskem náměstí“. Načrt napravil je profesor Jos. Schulze. Na sredi ima velikansko kupolo, vrhu tega še štiri male. Ta dom je res vreden napisati: „muzej kraljestva češkega.“ Veža je impozantna, okrašena s prekrasnimi kipi in bogato slikana. Notri so zbirke, čitalnica in dvorana za slavnostne seje. Tudi „česká akademie věd, umění a slovesnosti“.

„Václavské náměstí“ so gotovo jeden najlepših trgov cele Evrope. — Širok, dolg, okrašen z velikanskimi, krasno izdelanimi palačami, v dnu veličanstveni muzej, fini tlak, lepi nasadi; vse to čarobno deluje na vsacega potovalca. — In ako poleg tega še vzameš v poštev, da je vse to sam od sebe in z lastnimi stroški izvršil genij naroda češkega, priznati moraš, da je slavna ta veja na drevesu slovenskem, zares na vrhuncu svetovne prosvete.

Naj ima Dunaj bolj veličastne in drage stavbe, a teh ni izvršil sam, ampak krvava roka vseh davkoplačevalcev cele Avstrije. — A zlata Praga, zenica v očesu slavjanskem, zlata Praga je plod duha češkega, ona je divna hčerka slavjanskega severa.

Slovenske izletnike je povabilo gostoljubno mesto praško v svoj mestni dom. Tukaj nas je pozdravil v imenu prestolnega mesta, oziroma celega mestnega zbora podstarosta praški. Mej drugim je rekel: Pravijo, da ste vi Slovenci majhen narod, a temu ni tako. Ne samo, da je vaš narod slovenski tekom stoletij podaril svetu slovanskemu može, kakor so bili Vodnik, Prešeren, dr. Toman, dr. Bleiweis itd., ampak treba pomisliti, da vi Slovenci ste sinovi in hčere velikega rodu slavjanskega. In kot taki gotovo niste majhen narod. Čast imam vas, mile sestre in bratje Slovenci, v imenu kraljevskega mesta Prage bratovski pozdraviti. Te besede vsprejeli smo z veliko navdušenostjo. Na primeren način odgovoril mu je g. Ivan Hribar iz Ljubljane, zagotavljajoč ga, da bodo Slovenci kot mlada in mala vejica drevesa slavjanskega Čehe kot stareji in bolj izobraženi narod spoštovali in ga po mogočnosti posnemali. Vse to je bilo v mestni dvorani. Potem nas je mesto sijajno pogostilo. Po deženeju je bilo zopet nekoliko neoficijelnih govorov. Potem smo zapeli nekoliko narodnih pesem slovenskih in gospodje odborniki so nam z največjo ljubeznjivostjo razkazovali prostore mestne palače. Mej drugim naj omenim prekrasno sliko Brožíkovo, predstavljajočo Husa pred cerkvenim zborom v Konstanzu. Ta velikanska historična slika je v vseh podrobnostih resnično in umetniško izdelana. Nad stolom županovim je velika doživotna slika Frančiška Jožefa I. Na desni strani

od cesarja so slike več znamenitih čeških rodoljubov, koje so izza vojske prusko-avstrijske l. 1866 pruski generali nagovarjali, naj bi pristali Prusakom češ, da jim bodo zajamčili posebne predprave in to v verskem, narodnem in političnem okviru. Oni pa, zvesti domovini in cesarju, odbili so naravnost vse njihove predloge. Dva izmed teh imenitnih mož še sedaj živita. Razgledovali smo razne prostore te zgodovinsko znamenite stavbe, mej drugimi tudi strašne ječe, v katere so osobito za časa nesrečne tridesetletne vojske toliko domoljubnih čeških plemenitajev priprli in potem v kratkem času pomorili.

Zares, ako se človek domišlja žalostnih teh časov, v katerih je toliko blagih Čehov ne le izgubilo svoje premoženje, katero se je potem izročevalo tujim, osobito nemškimi naseljencem, ampak izgubilo tudi svoje mlado, junaško življenje — ako se ozremo na to, da je Češka izgubila skoraj polovico svojih prebivalcev — ako vzamemo v poštev, da je bila polovica mest razrušenih, na stotine vasij požganih — kedo bi se potem ne čutil, da se je Češka, katera je bila po krvavi bitki na Beli Gori popolnoma poražena, danes povzdignila na tako visoko stopinjo prosvete. Znano je, da Čehi ne vživajo velikega ugleda le v naši avstrijski domovini, ampak njihovi pesniki, pisatelji, arhitekti, politiki itd. poznani so celemu kulturnemu svetu. Težko kje na svetu našel bodeš narod, kateri bi bil v vseh

Od leta 1848 do 1859, ko se je bila odprava desetine in tlaka, ne vidimo pri našem kmečkem stanu nobenega napredka; centralizujoča načela so vstvarila vojno državo in kmetje so morali najmanj toliko več plačevati za vojaške sukne, smodnik in tope, kolikor se jim je zljajšalo pri fevdalnih bremenih.

Od leta 1860, odkar je jela pihati pristno liberalna sapa pri nas, gre od leta do leta odločno na slabše. V gorskih krajih se je preje polagoma širilo naseljevanje; na pustih rovtah so se naseljevale pridne družinice in so v potu svojega obraza marljivo trebile zapuščeno zemljo in jo obdelovale. To je ponehalo. Delavnih močij manjka; obdelana polja se popuščajo in na novo se ne izpreminjajo več rovte v polje; gozdi se vedno bolj izsekavajo, da se pokrije naraščajoči primanjkljaj v gospodarstvu; ljudje se izseljujejo z dežele v mesta in velika posestva naraščajo. V plodovitih dolinah in planinah ni nič bolje. Nekdaj tako veselo kmečko ljudstvo stoka pod kruto butaro davkov in dolgov. Čez glavo je zadolženo; boben poje dan za dnem smrtno pesem posestvu, ki so stoletja prehranjala jeden rod; nesrečni potomci kmečkih veljakov pa tavajo brez doma in brez posestva mej neštevilno množico za smrt odločenih ljudij — proletarcev.

Pot avstrijskega kmeta je torej jednaka njegovim tujezemskim tovarišem: pot pogina, pot v — proletarijat. Podrobnosti izkažemo kasneje; sedaj samo v velikih potezah obrisujemo njegove razmere.

Veliko posestvo ima neprimerno velik del zemlje in se še vedno množi. V dolnji Avstriji ima 16 odstotkov, na Moravi 23 odstotkov, na Češkem 27-88 odstotkov in v Galiciji celó nad 39 odstotkov vsega zemljišča. Iz naraščajočega števila volilcev v velikem posestvu smemo sklepati, da se je to zadnja leta skoraj dvakrat pomnožilo. Vzlasti v planinskih (alpskih) krajih kupujejo Festetiči, Rotšildi, Borni tisoče in tisoče hektarov.

Kar se pa ne dobi s kupčijo, se dožene z dolgotrajnimi pravdami in z vsemi zvijačami, ki jih premore v špekulaciji osivela židovska kri. Pašniki se izpreminjajo v živalske loge. Živine je vedno manj. Namestu lepo vzraščanih krav in konj šetajo srne in jeleni po bogatinovi zemlji. Na deželi manjka delavcev. Čim večja so veleposestva, tem manj more živeti ljudij v rodnem kraju. Kmetije se vedno bolj razkosavajo. Skoraj polovica kmečkih posestev v Galiciji ima n. pr. samo po 5 gld. čistega katastralnega dohodka.

Orjaško veleposestvo se drži prav za prav samo židovskih bankirjev in borzijancev, ki za kratek čas preganjajo kmete ž njihovih domov z denarjem, ki so ga »zaslužili« v bankah in na borzi. Največji veleposestniki so hkrati tudi največji tvorničarji. Izsesovalci delavcev in uničevalci malih obrtnikov so istovetni s preganjalci kmečkega

slojih društva na tako visokej stopinji olike, kakor je češki.

Na fasadi mestne palače se nahaja tudi znamenita ura, iz katere vselej, kadar bije, pride vseh 12 apostelnov in Kristus sam.

Za materjo Prago ni zaostala dična hčerka t. j. predmestje „Kraljevi vinogradi.“ Tudi starešinstvo tega veselo se razvijajočega mesta, koje je večje, nego Ljubljana, pozvalo je nas Slovence na koncert in večerjo v krasne prostore pred kratkem izdelanega narodnega doma. Nastopil je prvi praški kvartet „kitara“ in nas s svojim nedosežnim petjem kar očaral. Da je i orkester storil svojo dolžnost, mi pač ni treba omeniti. V veliki, bogato opravljeni dvorani bil je pri našem prihodu zbran svet občinstva mestnega. Takoj pri vходу pozdravil nas je g. podstarosta, a kasneje znameniti češki govornik, državni poslanec dr. Herold. Ta ti govori tako, da sam ne veš, je-li bi občudoval lepo izbrane besede, ali navdušenost, s katero te spretno pridobi za se. — Občinstvo pozdravljalo nas je z zares bratovskim čutom. Sami smo bili na neki način v zadregi, videči toli srčno ljubezen in tako odkrito prijateljstvo. „Krv nije voda“, pravi Hrvat in prav govori.

Gospodje odborniki vodili so nas po vseh prostorih krasne, vsem modernim tehničnim zahtevam odgovarjajoče zgradbe. Na strani so sobe čitalnice in velika plesna dvorana, kjer se po gladkih parketih suče plesoljubna mladina češka. (Dalje sledi.)

stanu. Kapitalisti jim je ime. Stare plemiške rodbine, ki so vzrastle z ljudstvom na jedni zemlji, katerih pradedje so delili s svojimi kmeti žalost in veselje, morajo se vdinjavati za nizkopoklonike denarnim mogotcem. Pri večjih delniških družbah beremo mej upravnimi svetniki, predsedniki itd. zvočna imena slovečega avstrijskega plemstva, katera rabi kapital za vado, da ž njo lovi zlate ribice v svoj ribnik. Plemstvo je po veliki večini popolno odvisno od kapitalistov. Zadolžuje se vedno bolj; novodobna liberalna vzgoja je je od-tujila ljudstvu. Za plemiške strasti je treba mnogo denarja, in da se dobi, je dober tudi žid. Velikanska posestva daje židom v najem. V pre-mnogih čeških, ogerskih in galiških grajščinah se šopirijo židovski najemniki, izsesavajoč delavce in zemljo. V imenitnih kočijah se vozijo po zem-ljiščih, ki jih je kultiviralo in ki jih še vedno za pasjo plačo obdeluje krščanski trpin.

Oba propadata: kmetič in plemič. Samo ple-miču je ložje, ako ima kaj v glavi, obračati plašč po vetru in se sukati v kapitalističnem vrtincu. Neki grof C. je napravil v lanskem letu mlin na svojem posestvu in pekarijo poleg njega. Na 3000 ha po-sejano žito je tako izpremenil v kruh in je v oko-lici lahko in dobro prodal. Takih vzgledov je mnogo³⁾, ki vsi dokazujejo, kako roji kapitalizem.

Veleposestniki imajo vrh tega politično nad-vlado. V gosposki zbornici gospodarijo popolnoma, v poslanski imajo svojo kurijo. Tri in šestdeset takih „moč“ voli povprek po jednega poslanca. V višjih in boljše plačanih službah srečavamo veči-noma plemiška imena. A vse to jim nič ne po-maga. Kapitalizem jih brez patenta, brez pred-pravic in brez rodoynika goni v svoj divji ples, ali pa v — propad.

Radi sicer priznavamo pomen plemstva v prošlih časih tudi za kmetijstvo; a plemstvo, ki ne izvršuje svojega namena, ne more imeti po-mena. Britka je sicer zanje resnica, a zato ni nič manj gotovo, da so namreč plemiči, ki so poma-gali liberalizmu na krmilo in ki so vkljub svoji veliki moči pustili propadat kmečki stan, s tem samim sebi podpisali obsodbo. Časa kolo se bo brez dvojbeno zavrtilo nad njimi in jo brezozirno izvršilo.

Kriči se, da je kapital najboljša hrana za po-ljedelstvo in za poljedelske posestnike, a dejanja kažejo, da so ti najboljši hrana zanj. Požira jih in slast se mu mej kosilom še veča.

Da doslovno jih požira. Kronična lakota jih spravi vsako leto na stotine pod zemljo. Zdravniki ne pišejo sicer te bolezni v svoje mrliške liste, a zato je še ne spravijo iz sveta. V Avstriji⁵⁾ je umrlo l. 1893 — 660.080 ljudij; mej temi:

za nalezljivimi boleznimi (škrlatinka, koze, vro-činska bolezen, griža, vratnica i. t. d.) 150 od tisoč, silovite smrti 16 od tisoč, (1°/₁₀₀ umorov, 9⁵/₁₀₀ ponesrečenih, 5⁵/₁₀₀ sa-momorov),

za starostjo 98°/₁₀₀, za rakom 19°/₁₀₀, za kapjo 23°/₁₀₀, za črevesnim katarom 111°/₁₀₀, za pljučnico 111°/₁₀₀₀, za prirojeno slabostjo otrok pod 1 letom 132°/₁₀₀, za jetiko 125°/₁₀₀, za drugimi nedoločenimi boleznimi, 274°/₁₀₀.

Na Ogorskem je umrlo tisto leto 580.000 ljudij. Mej njimi:

za nalezljivimi boleznimi 97°/₁₀₀, silovite smrti 12°/₁₀₀, (3°/₁₀₀ umorov, 2⁵/₁₀₀ samomorov, 6⁵/₁₀₀ po-nesrečencev),

³⁾ Prim. dr. R. Meyer: Selbsthilfe für die Landwirth-schaft. Gegenwart 1895.

⁵⁾ Srednja umrljivost v evropskih državah se razvidi iz teh le števil. Na tisoč oseb umrje povprek na leto:

na Švedskem in Norveškem	22.5	oseb
na Nizozemskem	23	„
na Romanskem	25	„
v Švici	25	„
v Belgiji	25.5	„
na Španjskem in Portugalskem	25.5	„
na Laškem	27	„
na Nemškem	27	„
na Ruskem	27.25	„
v Avstriji	28	„
na Ogorskem	29	„
na Francoskem	29.5	„

Naša država je torej glede na umrljivost skoraj na čelu drugih evropskih držav.

za starostjo 53°/₁₀₀, za črevesnim katarom 43°/₁₀₀, za pljučnico 53°/₁₀₀, za prirojeno slabostjo 100°/₁₀₀, za jetiko 78°/₁₀₀, za drugimi boleznimi 490°/₁₀₀.

Iz teh številk zija lakota s svojim strašnim licem. Želodčni katar, vročinska bolezen, jetika, slabi otroci in neznane bolezni imajo največ svoj vzrok v slabi hrani. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. septembra.

Dr. Hallwich o položaju. V soboto je dr. Hallwich, jeden velmož nemške levice, poročal svojim volilcem ter rekel mej drugim: „Karkoli pride, v Avstriji morajo računati z nemško levico. Pri sestavi nove vlade je odklonila vsak ministerski portfelj. Stranka je sicer zadnji čas mnogo zgubila. Umrli so Heilsberg, Weeber in Neuwirth, mandate so odložili najboljši možje, kot Plener, Peez, Widmann in Dumreicher, tuda načela njena še živé, in dokler ta načela ne zamró, živi tudi stranka. Načela so: Nemštvo, napredek in državna jedinstvo, alias centralizem. Nasproti novi vladi si nemška le-vica pridrži proste roke brez vseh predsodkov, za nobeno ceno pa ne vstopi v novo koalicijo. Od nove vlade bode nemška levica odločno zahtevala varstvo nemških koristij; če jo bode vlada prezirala, potem bode levica stopila v najhujšo opozicijo. Stranka pa se mora poživiti in v ta namen njen program raz-širiti z ozirom na socijalne razmere. — Levičarji torej priznajo, da njihov kapitalistični program ni več modern, in da liberalizem zgublja svojo moč.

Slabo znamenje za nemško levico. Zna-čilno je, da se celó odločno liberalni možje že sra-mujejo tovaršije z nemškimi liberalci. Tako je kan-didat namesto odstopivšega barona Widmann-a za mesta Bolzan-Meran-Glurns, svetnik bolzanske tr-govske zbornice P. Welpner izjavil na volilskem shodu, da ne obljubi vstopiti v klub nemške levice, temveč si pridrži prosto roko. Volilci so bili zado-voljni s to izjavo.

Glasovi o dunajskih volitvah. Vsi po-šteno misleči časniki poročajo z vidnim veseljem o zmagi dunajskih protiliberalcev. Tako piše mej dru-gim „Vaterland“: Z današnjo volitvijo v prvem raz-redu je za dolgo časa odložena usoda liberalni stranki na Dunaju. Izgubila je najmočnejše postojanke, grozno se je varala v svojih skromnih nadah, zavedla se je svoje onemoglosti. Vzroke smo našli in te vzroke potrjuje tudi neki liberalni list, ki ima zveze z vlado. Liberalci niso poznali položaja, v svoji skrajni ošab-nosti so nerodno vodili volilno gibanje, poskušali so s kaznivim pritiskom na volilce, in tako je konec njegovi slavi. V svoji zadregi so zvrčali krivdo svojega propada na faktorje, ki niso posegali v vo-litve, grajali so naredbe, katere so izprva sami pri-poročevali. Sedaj v nesreči obupujejo in to utrjuje naše prepričanje, da bode vsaka njihova opozicija brezvspešna. — „Politik“ pravi: „Nemškoliberalna stranka je zatirala prostost ter tlačila Slovence. So-vražijo jo Čehi, Poljaki, Slovenci, Hrvatje, nemški njeni sorojaki jo pobijajo, vsled svoje krivde je po-stala najbolj črtena stranka v Avstriji. Sedaj, ko podle-ga, šele uvideva, da je boj med narodi in sta-novi nevaren za Avstrijo. Prepozno je stranka spo-znala to svojo napako, kajti igro je že zgubila.“ Na drugem mestu piše „Politik“: „Dr. Lueger bode kmalu v zagati. Nemški nacionalci se že o gla-šajo, ker računajo na 38 svojih glasov, ki so Pacherjeve barve. „Oest. R.“ že prorokuje, da se bode krščanski socijalisti morali udati nemškim na-cijonalcem. Dr. Lueger pride v položaj, ko se bode povpraševal: „Sedaj sem radoveden, kdo je močnejši, krščansko-socijalni Lueger ali nemško-nacionalni Lueger.“ To vprašanje reši bodočnost. Porazena je liberalna stranka, zadel jo je sunljej do srca, in to je veselo znamenje boljše prihodnosti za vso Avstrijo.

Mladočeški strankarski shod v Pragi se je otvoril v soboto dopoldne in je jako mnogo-številno obiskan. Pripravljalni odbor je razposlal nad 3000 povabil. Povabljeni so vsi okrajni zastopi, žu-pani vseh občin, kjer imajo Čehi večino in vsi vred-niki mladočeških listov; le naprednjaška stranka in realisti niso dobili povabila. Shod je otvoril dr. Pod-lipny, kot sklicatelj. Na dnevnem redu je splošen političen položaj, stališče Mladočehov nasproti Ba-de-nijevemu kabinetu. Na shodu se bode predlagala resolucija gledé strankarskega načela.

Galske deželnozborske volitve. Iz Levova se poroča, da se pri zadnji volitvi izvoljeni rusinski poslanci ne bodo razcepili v dva kluba, kakor se je to zgodilo pri zadnjem deželnozborskem zasedanju, ampak da bodo vsi pripadali skupnemu narodnemu klubu. Poljski kandidatje Mencinski, Zoll in Stadnicki, ki so propadli pri volitvi kmečkih občin, se ponujajo sedaj veleposestnikom ter upajo, da tam dosežejo svojo srečo. Ravno tako postopa državnozborski poslanec Popovski, katerega so proglasili Tarnopolski veleposestniki svojim kandidatom.

Liberalni mažarski listi so vsled kršćanske zmage na Dunaju v velikih skrbih, da utegne ta zmaga za požidovljene Mažare imeti slabe posledice. Tako piše „Pesti Naplo“, da so antisemitje raztrgali zastavo nemške hegemonije in liberalizma. Poraz nemških liberalcev, pravi list, nas toliko ne skrbi, kakor sedanja zmešnjava, v kateri ne zmagujeta reakcija (!) in slavizem. Iz tega bode nastalo nekaj negotovega, čegar značaj si bode privzela tudi druga državna polovica. Sicer se načeloma nobena državna polovica ne sme vtikati v zadeve druge polovice, toda sedanji razvoj v Avstriji utegne biti nevaren liberalni ogerski politiki in naši narodnostni jedinstvi. K sreči pa je ogerski liberalizem tako močan, naša mažarska jedinstvo tako trdna, da smemo še mirno gledati na slovansko reakcijo onkraj Litave. — Uprav naravno je, da Mažare skrbi poraz liberalne stranke na Dunaju, kajti ta poraz ni zadnji. In ravno nemškoliberalna stranka je l. 1867. več dovolila Mažarom, nego so sami zahtevali.

V Bolgariji vlada najlepši mir. Tako se poroča dne 24. t. m. iz Sredca. To pa se sklepa iz tega, ker se že dalje časa nahaja večina državnih funkcionarjev v inozemlju na dopustu in v letoviščih. Izmej ministrov so v zadnjih dneh doma samo vojni minister Petrov ter ministra Veličkov in Madjarov, vsi drugi s knezom vred so še na dopustu. Ministra Stoilov in Minčević se nahajata v letovišču, Načević je še v Sistovu in minister Gešev je bil dalje časa v Parizu, poslednje dni so ga pa mikale občinske volitve na Dunaju. Slednjič je knez Ferdinand na svojem posestvu na deželi, od koder se vrne šele 15. oktobra, ko se odpre sobranje. Iz tega je razvidno, da so ondotne sedanje razmere jako normalne in da se pretirana poročila, ki jih troši agitacijski biró Cankova po evropskem časopisju.

Nemčija. Koscielski je bil med poljskimi poslanci v nemškem državnem zboru pri vsaki priliki gladni mešetar, da je Poljake pregovarjal za vladne predloge. Vsled tega je tudi pogosto zahajal na cesarski dvor, ker je bil „persona gratissima“. Skoraj gotovo ga več ne obseva vladarjeva milost, kajti mož se je spomnil svojega rodu. Kakor namreč poročajo listi, hoče z vsemi silami delati proti komisiji, ki v vzhodni Prusiji kupuje zadolžena poljska posestva. V ta namen je odločil štiri milijone, da iztrga poljska zemljišča pruskemu Molohu. — V nemških katoliških listih smo že večkrat čitali razprave, ali je še potreben in mogoč centrum, ki je bil v kulturnem boju močan branik nemških katoličanov. V centru si namreč večkrat nasprotujejo zastopniki mest in kmečkih okrajev. Vsi resni listi naglašajo potrebo zedinjenega centra, da brani pridobljeno in zapreči ljudstvu kvarne nakane.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. septembra.

(Občinski svet ljubljanski) ima v sredo, 2. dan oktobra t. l., ob 5. uri zvečer v mestni dvorani sejo z nastopnim dnevnim redom: I. Oznaniła predsedstva. II. volitev upravnega odbora mestni hranilnici ljubljanski. III. Pravnega in personalnega odseka poročilo o Ferdinandu Mahra prošnji za izbris najemnih pravic z dne 10. septembra 1864 leta. IV. Finančnega odseka poročilo glede oskrbovanja ustanov Marije Kosmačeve. V. Policijskega odseka poročilo o računih za zdravila mestnim ubogim. — Tajna seja: Stavbinske stvari in personalia.

(Imenovan) je beneficijat g. Fr. Oswald za kateheta na rudniški šoli v Idriji.

(Nove orglje.) Dne 26. junija je podpisani pregledal orglje na Trati in našel v svoje veselje, da brata Zupana dosledno napreduje. Pri tem delu so zopet zanimanja vredni zbiralniki. Za I. manual

sta dva: zgoraj forte, spodaj mezzoforte; za II. manual forte in vrhu njega tutti, ki sklepa vse. Zbiralniki razklenejo drug drugega; izdelani so v podobi polkolesčka, prevlečenega z medenino in delujejo takoj, da se le z nogo malo podrsne preko njih. Orglje imajo samo 11 spremenov na 2 manualih, a mehanični spremeni, n. pr. Octaven Coppel, Suboct. Coppel, Ped. Coppel itd. jim dajo skoraj dvojno veljavo. Intonacija je skozi in skozi enakomerna, značilna, vtis v celoti in delih popolnoma povoljen. Ponavljal bi se, ko bi se spuščal v podrobnosti. Omara je to pot posebno okusna, igralnik prav ličen. Kljub temu tako nizka cena, da mora vsacega zapeljati. S kratka: kar sta Zupana po pogodbi obljubila, sta točno izvršila.

P. Hugolin Sattner,
O. S. F.

(Ljudske šole v Škofji Loki.) Poduk se prične tukaj še le dne 7. oktobra. (Učenke iz tujih župnij bi pač želele, da bi jednake ukrepe kompetentni uradi naznanjali tako zgodaj, da bi se mogle te še pravočasno obvestiti in bi ne imele nepotrebnih potov in stroškov.)

(Ubežal je) v soboto popoldne 20letni prisilni delavec Mihael Podboršek iz Loke pri Mengšu iz Codelli-jevega posestva, koder je bil z ostalimi kaznjenci na delu.

(Samomer.) Pod današnji jutranji gorenjski vlak je neki človek malo nad Šiško skočil mej vozove, najbrž hoteč se usmrtiti. Težko poškodovanega so odpeljali v bolnišnico.

(Razpisana služba.) Na štirirazredni ljudski šoli v Senožečah je izpraznjeno mesto nadučitelja v drugem plačilnem razredu. Prošnje je vložiti službenim potom do 17. oktobra pri okrajnem šolskem svetu v Postojini.

(Volitve v deželni zbor goriški) so se minolo sredo dokončale. Izmej slovenskih poslancev so izvoljeni ti-le: dr. Gregorčič, župnik Blaž Grča, dr. Tuma, dr. Abram, posestnik Muha, profesor Berbuč, geometer Lapanja, grof Alfred Coronini, dr. Aleksij Rojic, posestnik Klančič. Izmej laških pa: vit. Ant. Dottori, Vinc. Michielli, grof Franc Coronini, dr. K. Venuti, Evg. bar. Ritter, dr. Marani, dr. vit. Pajer, dr. Verzeznassi, Nik. Benardelli, dr. Lovisoni in bar. Locatelli. Na slovenski in laški strani se je katoliška stranka držala vsake volilne agitacije — seveda tu in tam so imeli za to posebne razloge. Nam se je, piše „Primorski list“, vsmililo ubogo ljudstvo, katero je vže tako vse zbegano in politično pokvarjeno. Duhovščino je pripravila politika strasti malone ob vso avtoriteto. Nismo hoteli vlivati olja v ogenj. Politika strasti je imela prosto roko. Ona je odgovorna za prihodnost. Sicer ji pa ni šlo tako gladko, kakor prejšnja leta. Na obeh straneh, mej Slovenci in Italijani se nahajajo zastopniki narodnostne strasti in brezobzirnosti. Mi dvomimo zelo, da bi mogli novi zastopniki dolgo skupaj sedeti v deželni hiši in vladati našo domovino. Kaj pa potem? Kaj potem, ako se bo politika strasti in narodnostne nestrpnosti še dalje širila po Avstriji? Odgovora je dolžan tisti liberalizem, ki nam ga je država vzakonila pred petindvajsetimi leti, kateri nam je tudi vzgojil sedanje javno delujoče može...

(Zbolel je) znani slovenski skladatelj v Trstu, gosp. Andrej Volarič. Obolel je za legarjem, in sedaj se je prvi boleznii pridružila še pljučnica. Zdravniki imajo prav malo upanja, da ozdravi. Bog ohrani slovenskemu narodu delavnega moža!

(Italijansko nestrpnost in omiko) kaže naslednji dogodek: V petek popoldne začelo je frčati kamenje s ceste v sobe I. in II. razreda slovenske ljudske šole pri sv. Jakobu v Trstu. V prvem razredu so bila k sreči lesena priokna toliko priprta, da kamenje ni moglo v sobo. Huje je pa bilo v tretjem razredu. Ko je priletel prvi kamen v sobo, je učitelj še pomiril razbegane otroke; a ko je začelo kar dežiti s kamni, tedaj je nastal splošni vrišč. Lesenih prioken ni bilo mogoče zapreti, ker se je bilo bati, da v tem hipu prileti kamen v glavo, druge pomoči pa v hipu ni bilo. Velika sreča je bila, da se ni pripetila kaka nezgoda; to pa le vsled tega, ker je kamenje s tako močjo priletelo v sobo, da je odletelo preko klopij in učencev v nasprotno steno. — Lep dokaz italijanske „kulture“. Koliko vpitja bi

bilo po italijanskih krogih, ko bi kaj jednacega proizročili Slovenci. Upamo, da bo pristojna oblast poplašala dotičnim lopovom, katere imajo že pod ključem, kar so zaslužili za svoje „otročarije“, ki so pa v resnici zločinstva.

(Izpred tržaškega sodišča.) Pretečeni petek se je vršila sodnijska obravnava proti oni „olikani gospodi“, ki je nameravala na predvečer 20. septembra protiaustrijsko demonstracijo povodom 25 letnice osvobojenja Rima. Mej zatoženci je polovica „katoličanov po imenu“ ostali so pa židje in brezverci. Po poklicu je jeden „gospod“ pekovski vajenec, dalje po jeden zidar, mehanik in trgovski pomočnik. Poleg teh so trije italijanski dijaki, katerih nikjer ne manjka in nekaj „vrednih“ postopačev. Sodišče jim je s strogim zaporom od dveh tednov do dveh mesecev pokazalo, da je Trst še na avstrijski zemlji. Liberalno laško časopisje jih bode seveda slavilo kot „mučenike“ in „posnemanja vredne junake“. Temu se ni čuditi, ker je ravno ono središče neavstrijskega patriotizma.

(Dijaška kuhinja.) Iz Maribora: To društvo je imelo IV. občni zbor dne 20. septembra v slovanski čitalnici. Prišlo je precejšnje število udov. Za srednješolsko mladino toli skrbni predsednik preč. gosp. kanonik dr. J. Križanič odpravi zborovanje, pozdravi navzoče ter na kratko opiše delovanje društva v preteklem šolskem letu: 70 dijakom je dala „Dijaška kuhinja“ 14.000 obedov. Nato poroča denarničar, preč. g. kanonik dr. Ivan Mlakar. Mej udi in prijatelji društva se je lani nabralo 445 gld.; župnik J. Novak je volil 50 gld., dekan Šuta 10 gld.; 265 gld. 87 kr. so darovali posebni odborniki „Dijaške kuhinje“: gg. dr. J. Glančnik, magister Ferk in meščan Fr. Bindlechner; nekatere družbe in gostije, zlasti na Murskem polju so poslale 70 gld. 71 kr.; sl. posojilnice: mariborska 350 gld., ptujka 50 gld., manjše zneske pa posojilnica konjiška, makolska in marenberška. Dohodki so znašali 1361 gld. 56 kr., stroški pa tudi toliko. Vsi blagi dobrotniki dobrotnice zaslužijo javno pohvalo. „Živijo!“ zakličejo trikrat vsi zborovalci. Javno in iskreno zahvalo pa zasluži preč. gosp. denarničar, kakor je potem omenil preč. gosp. predsednik. Nato je bila volitev odbora. Predsednikom je bil soglasno izvoljen preč. g. dr. J. Križanič; v odbor pa p. n. gg. dr. J. Mlakar, dr. J. Glančnik, magister Ferk, dr. A. Medved, prof. J. Kavčič in profesor J. Žitek. Denarničar je zopet postal kanonik dr. J. Mlakar, tajnik pa profesor dr. A. Medved. Domoljubi slovenski! Ne zabite „Dijaške kuhinje“ mariborske! Slavne posojilnice, pridite odboru tudi letos na pomoč! Vašo dobrotljivost Vam bode povrnil Bog, hvaležna Vam bode srednješolska mladina in ž njo ves slovenski rod!

(Dopolnilna volitev v Celovcu.) Piše se nam: Gibanje za dopolnilno volitev drž. poslanca v Celovcu postaja že živahnejši. Dne 23. sept. so imeli precej buren volilni shod, pri katerem so se pričkali med seboj liberalci (Luggin, dr. Hibler) in nacijonali (Lemiš, dr. Krajnc); z ogromno večino izrekli so se navzoči volilec, (bilo jih je okrog 150) za Dobernika. Oglasil se je za kandidata tudi prof. Meingast. Mnogi agitujejo za župana Poscha, socijaldemokratje in obrtniki so za obč. odbornika Prinz-a. Le-ti imajo volilni shod v torek dne 1. oktobra.

(Koroške novice.) Do 23. septembra t. l. prišlo je v koč na Velikem Zvoniku 4000 turistov, največ odkar obstoji koč. — Beljaška hranilnica je znižala obresti na 4 1/4 odstotkov, za hranilnične vloge na 3 1/2 odstotkov. Ta obrestna mera stopi v veljavo z dnem 1. januarja 1896. leta. — Komisijelni pregled projektovane železniške proge Volšberk-Zeltweg se bode vršil sredi meseca oktobra; upajmo, da z večjim vspehom, kakor pregled proge Spodnji Dravberg-Velenje. Nameravana je ta črta kot glavna proga druge vrste. — V Lipi nad Vrbo so pogo-rele dne 25. septembra štiri hiše. Tudi iz drugih krajev se z nova poroča o mnogih požarih.

(Živinozdravniki.) Kakor poroča „Fremdenblatt“, hoče vlada preosnovati nauke in izpite za živinozdravnike na višjih strokovnih šolah na Dunaju in v Lvovu. Reden slušatelj se bode moral izkazati z zrelostnim izpričevalom gimnazije ali realke, dočim je

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Najbolje priporočena
za preiskrbljenje vseh

v kurzem listu
zaznamovanih

menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

doslej zadoščalo šest razredov srednje šole. Ker bodo razširili tudi učni načrt, zvišali bodo učna leta od treh na štiri. V istem razmerju bodo tudi pri izpiti več zahtevali.

(Ameriške novice.) V St. Pavlu Minn. službo-
joči č. g. Jakob Trobec je praznoval dné 5. sept.
tridesetletnico svojega mašništva. — Novoposvečen
je bil dné 8. t. m. č. g. Ivan Pirnat v katedrali v
Heleni Mont. Obema gospodoma: Ad multos annos!
— Dne 1. t. m. so čutili v nekaterih krajih srednje
močen potresni sunek. — V Fargo, Dak. bodo obe-
sili 25. okt. Myrona R. Kenta, ki je umoril dve
ženski. — V Chattanogi se je zastrupila cela dru-
žina in nekaj povabljenih gostov, ker so zavžili za-
strupljene jedi. Dosedaj še ni znano, kako je prišel
strup v jedila. — V Brooklynu je ustrelil neki pi-
janec najprej ženo, potem pa še samega sebe. —
Letina je po vseh krajih jako dobra; posebno veliko
se je pridelalo žita. Vsled tega pa zelo padajo cene
poljskim pridelkom. Farmovci si bodo komaj pokrili
stroške za obdelovanje.

Telegrami.

Dunaj, 30. septembra. Saski kralj je
dospel danes zjutraj na tukajšni kolodvor,
kjer ga je cesar pričakoval. Ob enem je
dospel nepoznan pruski princ Friderik Leo-
pold.

Dunaj, 29. septembra. Na poziv „Arb.
Ztg.“ se je zbralo danes dopoldne v Ring-
strasse veliko število delavcev z ženami in
otroci, ki so se potem razšli mirno, brez
vsake demonstracije.

Praga, 29. sept. Današnjega zaupnega
shoda mladočške stranke se je vdeležilo 1670
oseb. Vzprejeti ste bili dve resoluciji, v ka-
terih se je zatrjevalo, da še ni dosedaj ni-
kakega povoda, ki bi silil stranko spremeniti
dosedanje stališče, in da se sme poslaniški
klub z vednostjo in dovoljenjem cele stranke
pogajati z vlado.

Levov, 29. septembra. V Tarnopolu je
27. t. m. zbolela jedna oseba za kolero. V
Ostrovu so zbolele tri osebe; od teh je jedna
umrla. V Stojanovu ste umrli dve osebi.

Levov, 29. septembra. Pod vodstvom
župana Friedleina je izročila danes deputa-
cija mestnega odbora krakovskega grofu
Badeniju, kot častnemu meščanu mesta Kra-
kovo, krasno izdelano diplomu.

Ostrogon, 29. sept. V navzočnosti mi-
nistrskega predsednika barona Banffyja se
je otvoril včeraj novi most čez Donavo. Po
cesarjevem povelju so mu dali ime: Most
Marije-Valerije.

Budimpešta, 30. septembra. Državni
proračun za leto 1896 izkazuje 437,366.347
gld. rednih stroškov, torej v primeri z letom
1895 16,293.649 gld. več; dohodki so pro-
računjeni na 462,644.100 gld. ali 16,529.069
gld. več, kakor letošnje leto. Izvanredni
stroški so proračunjeni na 35,620.897 gld.
in dohodki na 10,420.28 gld. Toraj znaša
skupni prebitok 77.154 gld. Prebitok prej-
šnega leta je znašal 22.196 gld.

London, 29. septembra. „Reuters Office“
se poroča iz Washingtona, da je kitajska
vlada dovolila, da sme spremljati ameriško
preiskovalno komisijo v Čeng-Fu jeden čast-

nik z nekoliko vojaki. V malo dneh se bode
razglasil ukaz, v katerem se bode določila
kazen za one uradnike, ki so se udeležili na-
padov na kristijane.

Umrli so:

28. septembra. Julijana Jager, živilja, 17 let, Dunajska
cesta 15, jetika.

V bolnišnici:

26. septembra. Matija Trontel, delavec, 79 let, kap.

Tuji.

26. septembra.

Pri **Slonu**: Bratina, Falkenstein, Trümper, Ziegler, Ko-
minik, Oesterreicher, Sweceny z Dunaja. — Krofft iz Crefeld-a.
— Schaper iz Lipsije. — Virag z Reke. — Bondey iz Pforz-
heim-a. — Bolta iz Ledin. — Vesel iz Trnovega. — Seunig,
Grand iz Trsta. — Pirkner iz Trnovega. — Bloch iz Kolonije.
— Scaletari iz Gorice. — Bohinjec iz Trnja. — Klimek iz
Bleda. — Romanoh iz Trbiža. — Grünwald iz Berolina.

Pri **bavarskem dvoru**: Staudacher iz Grafenfeld-a.
— Weber iz Kočevja. — Gram, Stalza iz Rihnova. — Rupp
iz Meningen-a. — Schneider iz Lipnice.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
28	9. zvečer	741.6	13.7	brezv.	jasno	
29	7. zjutraj	741.7	8.2	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	740.8	21.7	sr. jvzh.	jasno	
29	9. zvečer	741.3	12.8	brezv.	jasno	
30	7. zjutraj	741.1	8.4	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	740.5	12.4	pr. m. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 28. in 29. septembra 19.9° in 14.2°,
ozir. za 1.8° in 1.2° nad normalom.

Fran Bergant

Leopoldina Bergant roj. Korče

poročena.

Ljubljana,

Cerknica,

dné 30. septembra 1895.

581 1-1

Stanarinske knjižice

za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Uradno opravičeni in zapriseženi

stavbinski inženér in stavbeni mojster

Jaromir Hanuš

priporoča se za izvrševanje vseh

v stavbinsko stroko spadajočih del,

prevzema poprave hiš po zelo nizkih cenah, naprave
vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje cest
in posestev itd.

Ustna ali pismena naročila prejemajo se v novi hiši
na Poljanskem predmestju nasproti domobranske
vojašnice.

518 18

Dunajska borza.

Dné 30. septembra.

Skupni državni notah	100 gld. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 10 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 60 „
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „ 05 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ 30 „
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „ 40 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1054 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	406 „ 75 „
London vista	120 „ 30 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 90 „
20 mark	11 „ 78 „
30 frankov (napoleonor)	9 „ 54 1/2 „
Italijanski bankovci	45 „ 30 „
C. kr. cekini	5 „ 69 „

Dné 28. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	186 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 „ 60 „
Tisne srečke 4%, 100 gld.	146 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	130 „ 75 „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 „ 75 „
Posojilo goriskega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	99 „ 25 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 70 „
Priporočene obveznice državne železnice	222 „ 25 „
„ „ „ južne železnice 3%	169 „ 50 „
„ „ „ južne železnice 5%	131 „ — „
„ „ „ dolenskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	70 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	178 „ 25 „
Akcije Ferdinandove sevl. železn., 1000 gl. st. v.	3545 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	540 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 „ 50 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	78 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	104 „ 80 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 „ — „
Papirnih rubljev 100	129 „ 37 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgupe pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobika.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svetli za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.